

הכותב לאשתו פרק תשיעי כתובות

פד.

עין משפט נר מצוה

א ח מיי פ"ג מהלכות
מכירה הלכה ג סג
לאון קט טושיע ח"מ סי'
קט טפ"ק פא:
ב ח מיי פ"ד מהלכות
מכירה הלכה ז סג
עשין פט טושיע ז"ד סי'
שטו טפ"ק א טושיע ח"מ
סי' רח טפ"ק ז:
ג א מיי פ"ג מהל'
מלוה סג טע"ג זל
טושיע א"ע סימן קכ
טפ"ק ז טושיע ח"מ סי'
קו טפ"ק א:
ד א מיי פ"ח מהלכות
אשות הלכה ו פ"א
מהלכות מלוה הלכה ח
סג טע"ג זל וטושיע
א"ע סי' קכ טפ"ק ז ג
וטושיע ח"מ סימן קד
טפ"ק ג ה:

א ח מיי פ"ג מהלכות
מכירה הלכה ג סג
לאון קט טושיע ח"מ סי'
קט טפ"ק פא:
ב ח מיי פ"ד מהלכות
מכירה הלכה ז סג
עשין פט טושיע ז"ד סי'
שטו טפ"ק א טושיע ח"מ
סי' רח טפ"ק ז:
ג א מיי פ"ג מהל'
מלוה סג טע"ג זל
טושיע א"ע סימן קכ
טפ"ק ז טושיע ח"מ סי'
קו טפ"ק א:
ד א מיי פ"ח מהלכות
אשות הלכה ו פ"א
מהלכות מלוה הלכה ח
סג טע"ג זל וטושיע
א"ע סי' קכ טפ"ק ז ג
וטושיע ח"מ סימן קד
טפ"ק ג ה:

תוספות ר"ד (המשך)

הניח אשה וביח' וירושין
והיתה לו מלוה או
פקדון ביד אחרים ר"ט
אומר יתן לכושל שבהן
ר"ע אומר אין מרחמין
ברין אלא ינתנו לירושים
שכולן צריכין שבועה ואין
הירושין צריכין שבועה
הניח פירות תלושין מן
הקרקע כל הקודם בהן
זכה בהן וכתה אשה יותר
על כתובתה וביח' יותר
על חובו המותר ר"ט
אומר יתן לכושל שבהן
ר"ע אומר אין מרחמין
ברין אלא ינתנו לירושין
שכולן צריכין שבועה ואין
הירושין צריכין שבועה.
פי' מטלטלי דיתמי לא
משתעבדי לכתובה ולביח'
אלא היה ביד היתומים
לא היו גובים מהן
אלא עשוי בעבור שאין
ברשותן ולא הן ביד
אחרים (פי' דקדמינה והיה
מלוה או פקדון ביד אחרים
ר"ט אומר שגזימין אותן
מיד אחרים ונתנו לכושל
שבהן. פי' לשפל שכולן
ר"ע אומר אין מרחמין
ברין בעבור שהיא שפל
אלא היה בחזקת הירושין
בכ"מ שהן שכולן צריכין
שבועה ואח"כ גובין ועד
שלא נשבעו אין להן כח
לגבות אבל הירושין וזכין
מכין בעכסיהם ואין דבר
מפני הלכת לו היכא
ואיתנו ברשותיהו קיימו
וכאילו היה תחת ידן (כמו)
שאין כח להוציא
מ"דן. ואם הניח פירות
תלושין קסבר ר"ט כיז
שלא נכנסו ליד הירושין
כל הקודם זכה ואם זכה
האשה או הב"ח יותר על
דינה יתן לכושל שבהן
ר"ע אומר ינתנו לירושין
מאי לכושל שבהן רביח'
אומר כושל שבראי' פי'
המאור לגבות ולטרקין
מן התקנות זהו בע"ח
ר"י אומר כותבת אשה
משום חינא והיא הכושל
שאין דרכה לחזר אחר
הלקוחות: ומקשה ר"ע
מאי ארי' מותר כלוה נמי
דירושין היו פי' כיון דאמר
ר"ע נכסי בחזקת יורשין
קיימי כל מה שנתפשו
שלא כדן תפשו דכל
היכי דקיימו הוו דירושין
ואמאי לא פליג אלא
במותר בלחוד. ומתיר
ארי' ואידי דאמר ר"ט
מותר אמר איהו נמי מותר
פי' כמה שאמר ר"ט ענה
ר"ע אבל לדידה לא שני
ליה בין מותר לכל

וסבר רב תנאו קיים והא איתמר בו' ואלע"ג דזפרק הוזה (ב"מ
דף נא: ושם) מוקי רב נפשיה אפי' כר' יהודה דאמר דזבר
שזממון תנאו קיים דעד כאן לא קאמר ר' יהודה התם אלא לדיעה
וקמחלה הכא מי ידע דמחיל הכא לכוף לשנויי הכי דה"ל לא ידע
דמחיל שהרי אינו צריך לו שהיא
תמות צמיז שמה' הוא ימות צמיז
לך פריך פסיר: ורב סבר דאפי'
בדרבנן תנאו בטל. פירש צקונטרס
דהיינו צפירות וקשה לר"י דא"כ רב
דלא כמד דהא צמתיתין אפילו לר'
יהודה מהני תנאה צפירות והיינו משום
דלא שכיח דלאמרני צריש פרק אע"פ
(לעיל דף יז:). ונראה לפרש דרבנן היינו
בעלמא צשום דזר דהוי מדרבנן:
משום פגם משפחה לישקול דמי
וליהדר. תימה לרש"י

דא"כ מאי איריא ציובל אפי' צלל יוצל
נמי דע"כ ציובל איירי דאי צלל יוצל
קאמר דמחזיר א"כ אמאי איצטרך
ליה לרב למימר דסגינא ליה לירושת
הצעל דלורייטתה ה"ל למימר דרבנן
ועוד דליוצל מיתנייא וצריך לומר
דליכא פגם משפחה עד היוצל שאז כל
הירושות מורות וזו אינה חוזרת וניכר
שהס צקורים צלל אחרים:

לכתובת אשה. תימה דהא

תנן צצכורות צפרק
יש צכור (בב. וסא) דלון אשה נטלת
צראוי ומלוה טעזי ליה רבנן ראו
צפרק יש נוחלין (ב"ב דף קכא: ושם)
וצריך לחלק דלוקא גזי צכור טעזי
מלוה ראו ולא לכתובת אשה:
לכתובת אשה משום חינא.
פירש ר"ח שימלאו
הנשים חן צעיני האנשים והיה להן
קופליס יותר וכן משמע צערון
וצירושלמי וכן משמע לקמן צפ' אלמנה
(דף יז:). דפריך למ"ד משום חינא
ירשיש מאי חן איכא ומשני צירשתה
צתה או לחומה פי' שפך היא לריכה
שיקפלו עליה צני אדם ולפי' הקונטרס
נמי יש לפרש דכיון שראות צתה
ואחומה שכן צקל צאה להס כמזה
נשאות יותר צרעון לאנשים ואל תמנה
דהכא יפה כח האשה מכח צעל חוב
משום חינא ולענין וצירית תנן צצניקין
(גיטין מט: ושם) דצעל חוב צצניקת
וכמוצת אשה צצירית וגירועה כח
מכח צע"ח משום דיותר ממה שהאיש
רוצה לישא אשה רוצה לישא ולא
חשו משום חינא לעשות דינה צצניקת
כצעל חוב דלון לדמות תקנת חכמים
זו לזו כענין שמלניו משקי צני מטבחיא
דכן שהקילו שלא להצרות טומאה
צמקדס ולענין כמה צצרים חממרו
יותר כדלאמרני צפסחים (דף קד' ט:).
ולרבי

ניתנה אבל פקדון דאיתיה בעיניה אימא ואי
תנא הא בהא קאמר רבי עקיבא אבל בהך אימא מודי לרבי טרפון
צריכא: מאי לכושל רבי יוסי ברבי חינא אומר לכושל שבראייה רבי
יוחנן אמר לכתובת אשה "משום" חינא כתנאי ר' בנימין אומר לכושל
שבראייה והוא כשר רבי אלעזר אומר לכתובת אשה משום חינא: הניח
פירות התלושין: ורבי עקיבא מאי איריא מותר כולוה נמי דירושין הוו
אין הכי נמי ואידי דאמר רבי טרפון מותר תנא איהו נמי מותר
ור"ע

האדר ליה איהו נמי צמאי דאייירו ציה ולעולם ציולהו נמי אית ליה דאפילו תפס מפקינן ליה מיניה:
ור"ע

על מנש שאין לך עלי דין אונאה. אמכור לך חפץ זה: יש לו עליו (ב.
דמנתה על של תורה הוא אל תונו (ויקרא טה): ורב סבר אס משה
לא יירשנה. דקסבר ירושת הבעל דרבנן ולא עשו חזוק לדבריהן
כשל תורה: הא דרבנן. כגון זה שהתנה שלא יחלל פירות: ורב

סבר. אפי' תנאי הפירות נמי צטל
דחכמים עשו חזוק לדבריהם כשל
תורה וכ"ש הירושא שהיא של תורה:
האי כטעמיה וכהילכתיה הוא.
כצירא ליה לרב כטעמיה דרבנן
שמעון דמתנה על של תורה תנאו
צטל וכהילכתיה דאס מתה יירשנה:
יחזיר לצני משפחה. ציובל: וינכה
להס מן הדמים. קס"ד יחזיר להס
צדמים קליס: אמאי יחזיר. ירושה
אינה חוזרת ציובל כדלאמרני צצכורות
(דף נב:). משום פגם משפחה. גנאי
הוא להס שהיו אחרים נקברים עמהס
והס יקברו צצכורת אחרים: דמי קצר
אשטו. שחי"צ הוא צצכורת:
דקסניא. לוקח צית הקצרות מחזירו
על כרחו: וקוצרים אוסו צעל כרחו.
יעסנו לכושל שבהן. צגמרה מפרש
מאי יניהו. ואף על גב דלא משטעדי
מטלטלי דיתמי לא צעל חוב ולא
לכתובה הכא דלאו צרשומיהו נמחי
סגינא לרבי טרפון דמוליאין מיד
הלוה או מיד מי שהפקדון אללו
ונותנין לצעל חוב ולכתובה שמתמי"ב
צכן המת מחיים: יעסנו לירשיש.
ולא מהניא תפיסה: שזון לריבין
צצועה. דתנן צפירקין (בבא מציעא
מנכסי יתומים לא יפרע אלא צצצועה
וכל זמן שלא נצצעו אין להס רשות
צחס ואין אנו יודעין אס יש להס
עליו כלום הלכך משמת המת זכו
צכן הירשין ונצשותן הן: כל הקודם
צכן זכה. קדמו יורשין זכו ואין
מוליאין מידס דמטלטלי דיתמי אלא
משטעדי צצ"ח ולכתובה קדס אה
מנה האשה או המלוה זכה הוא דר'
טרפון אית ליה תפיסה דלאחר מיתה
מהניא: וכתה אשה יתר על כווצפה.
אס קדמה ותפסה ויש יותר מן
הכתובה או קדס צעל חוב ותפס ויש
צכן יותר על חוב: המוסר יעסנו
לכושל שבהן. זה צעל: השטר שידו
על התמותנה ואס יצואו ליד היתומים
שזב לא יוציא מהס לא אשה ולא צעל
חוב: גב' הלוואה ניסנה. ואינה
קיימת צעין דמחכר גוציינא ומנ"ה
אמר רבי טרפון דלא מנחי צרשותא
דיתמי: אבל פקדון דאיתיה בעיניה
איתא נו'. דכל היכא דאיתיה צרשותא
דיתמי איתיה: לכושל שבראייה. למי
שטרו מותרה שלא יוכל לטרקין
לקוחות הקודמים לו: לכתובה אשה.
היא קרויה כושל שאין דרכה לחזר
אחר נכסי המת ולצקס היכן יש לו
קרקע: משום חינא. שימלאו האנשים
חן צעיני הנשים והיו נשאות להן
שלא תדאגנה להספיד כמותנן: והוא
נשר. והדבר כשר והגון לעשות כן:
כולהו נמי דירושין הוו. כיון דטעמא
דר' עקיבא משום דלא נשבעו הוא
כי תפסי נמי אמאי זכו הרי זכו צכן
ירשיש משעת מיתה ונכסי דיתמי קא
תפסי: ואידי דאמר ר' טרפון מוסר.

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה טו עליו
אונאה דמנתה:

מוסף רש"י

המורכר קברו. מנתה
היו עשין להן צמיין
לקבור חס ממי משפחה
(רשב"ם ב"ב ט:). מעמדו.
שעשין מעמדות שבעה
למת (בבברות נב): א:
הקבר (רשב"ם ב"ב טס).
וקוברין אותו בעל
כרחו. על לוקח בבברות
(טס) ותקנת חכמים היא
(ב"ב טס). משום פגם
משפחה. גנאי הוא
להס צעלן לקרובים אס
קברה הלכך אמור רבנן
ליקול דמי וליהדי. והי
אמרין צצירא צצכורות
צצעלה פי' טו צכור לנתה
(טס). משום חינא. שיהא
חן האנשים צעיני הנשים
לינשא להס (גיטין לה.
ובע"ז לקפו צצ:).

תוספות ר"ד

ועשה פירות ה"ה פ"פ:
כתב רבנו האי ז"ל וה"ל
כר"י ואינו נ"ל דכ"ז שלא
אייסקא ה"ל בחדיא ר"ב
שבקי' כללא דיהודי ורבי
ה"ל כרבינו ואפי' דבעל
הגמ' (מביטין) איליא
דידה כן דרך האגריים
לחקור דבריו התנאים
לעמוד על סוף דעתם
ומי' לא שבקינן כלכלא
ולמפסק ה"ל כותיה:
רשב"א א מה מתי ירושה
ורו'. פי' קסבר רשב"ג
ירשת הבעל דאורייתא
דכנפקא לן פי' מירש
אותה מלמד שהבעל יורש
את אשתו אבל תיקון
פירות הדיא מדרבנן תנאו
קיים. אמר רב ה"ל
כרשב"ג דאם מתה יירשנה
ולאו מטעמיה אילו
רשב"ג סבר ירושת הבעל
דאורייתא ותנאו בטל רבנן
סבר ירושת הבעל רבנן
ותנאו בטל דחכמים עשו
חזוק לדבריהם (אין הלכה
משל תורה. ואין הלכה
כרשב"ג דאמר היתומים
עמי"ש כותיה תנאו בטל.
דקי"ל הלכה כר"י דאמר
דבר שבכפונ תנאו
קיים. ולא כרב דאמר
בדרבנן תנאו בטל דהא
אמר רב כהנא נחלה
הבאה לאדם מ"א מתנה
עליה שלא יירשנה. עין
ב"ס"ה: מתנ' מי שמת